

เวชศาสตร์ฟื้นฟูสุขภาพ

บรรณาธิการ

รศ.พญ.อภิชนา ไชยวาทะ คณะแพทยศาสตร์ ม.เชียงใหม่

รองบรรณาธิการ

รศ.พญ.วิไล คุปต์นิริติชัยกุล คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล
รศ.พญ.ปิยะภัทร เดชพระธรรม คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล
ผศ.นพ.วิศาล คันธารัตนกุล โรงพยาบาลสมิติเวชศรีนครินทร์

กองบรรณาธิการ

รศ.พญ.จรีญา บุญหงษ์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ ม.
รศ.นพ.ณัฐเศรษฐ์ มณีมนานกร คณะแพทยศาสตร์ ม.ขอนแก่น
รศ.นพ.จักรกริช กล้าผจญ คณะแพทยศาสตร์ ม.เชียงใหม่
ผศ.นพ.ภาวิศ วงศ์แพทย์ โรงพยาบาลสำโรง
ผศ.พญ.นภาพร ชัชวาลพานิชย์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล
อ.นพ.วสุวัฒน์ กิตติสมประยูรกุล คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ ม.
พญ.อุบลวรรณ วัฒนชาติกุล สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี
พญ.บุษกร โลหารชุน ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูฯ

ที่ปรึกษา

ศ.คลินิกเกียรติคุณ พญ.ฉัฐยา จิตประไพ คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี
ศ.พญ.อารีรัตน์ สุพทุทธิธาดา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ ม.
พญ.อุไรรัตน์ ศิริวัฒน์เวชกุล โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย และความรู้ทางวิชาการด้าน
เวชศาสตร์ฟื้นฟู แก่แพทย์และบุคลากรสาขาต่าง ๆ

ผู้ได้รับประโยชน์

สมาชิก รวมทั้งบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขใน
โรงพยาบาล และโรงเรียนแพทย์ต่าง ๆ

เวชศาสตร์ฟื้นฟูสุขภาพ ออกปีละ ๓ ฉบับ ในเดือน เมษายน,
สิงหาคม และ ธันวาคม

เลขากองบรรณาธิการ น.ส. วารุณี แสงโมลี
สถานที่ตั้ง อาคารเฉลิมพระบารมี ๕๐ ปี ชั้นที่ ๑๐
เลขที่ ๒ ซอยศูนย์วิจัย ถนนเพชรบุรีตัดใหม่
เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทรศัพท์ ๐-๒๗๑๖-๖๘๐๘

โทรสาร ๐-๒๗๑๖-๖๘๐๙

E-mail address jtrm.thairehab@gmail.com

พิมพ์ที่ ธนกฤตพริ้นส์ 297 ถ.มูลเมือง ต.ศรีภูมิ
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ โทร. 08 1672 3498

บรรณาธิการแถลง

DOI:

Diversity in Rehabilitation Medicine

กระบวนการฟื้นฟูสภาพด้วยวิธีการทางการแพทย์ (medical rehabilitation) มีเป้าหมายให้ผู้ป่วยผู้พิการกลับมาใช้ชีวิตอย่าง
จิตใจ, ความสามารถสูงสุดอีกครั้ง โดยการให้บริการบำบัดรักษา
และฟื้นฟูสภาพ เมื่อย้อนมองจากอดีตที่เริ่มมีศาสตร์และกระบวนการ
ฟื้นฟูสภาพ เน้นการบำบัดด้วยเครื่องมือทางกายภาพบำบัด ศาสตร์นี้
จึงถูกเรียกว่า “Physical Medicine and Rehabilitation” แต่ต่อมา
ภายหลังมีการเน้นศาสตร์และวิธีการอื่นที่หลากหลายนอกจากการใช้
เครื่องทางกายภาพบำบัด และมุมมองที่กว้างกว่าการให้บริการใน
โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลหรือศูนย์ฟื้นฟูสภาพ เพื่อทำให้ผู้ป่วย
ผู้พิการสามารถกลับไปดำรงชีวิตอยู่กับครอบครัว และกลับเป็นพลัง
ของสังคมได้อีกครั้ง ดังนั้น ขอบเขตของศาสตร์นี้จึงกว้างมากขึ้น
ปัจจุบันจึงเรียกศาสตร์นี้ว่า “Rehabilitation Medicine” หรือ
“เวชศาสตร์ฟื้นฟู” แต่บางองค์กรที่เกี่ยวข้องเรียกศาสตร์นี้ว่า
“Physical and Rehabilitation Medicine” เพื่อให้คงเค้าเดิม แต่เน้น
ความเป็นศาสตร์การแพทย์เฉพาะทางด้านการฟื้นฟูสภาพมากขึ้น

วารสารฉบับแรกของปีนี้ แสดงถึงความหลากหลายและขอบเขต
ของเวชศาสตร์ฟื้นฟูในปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยผู้พิการทุกเพศ
ทุกวัย ไม่ว่าจะเป็นเด็ก, ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ ซึ่งมีปัญหาหลากหลาย
เกี่ยวข้องกับความคิดปกติทุกระบบที่สัมพันธ์กัน โดยเฉพาะระบบ
ประสาท-กล้ามเนื้อ-กระดูกและข้อ ที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวและ
การเคลื่อนไหวที่ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักในชีวิตประจำวันของมนุษย์เรา
หากระบบเหล่านี้ผิดปกติย่อมกระทบต่อการดำรงชีวิตไม่มากนักน้อย

ปัจจุบันแพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูในประเทศไทยได้นำศาสตร์ทาง
เลือกมาใช้ในการบำบัด เช่น การฝังเข็มแบบแผนจีนเพื่อบรรเทา
อาการเจ็บปวด พร้อม ๆ กับการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การ
บำบัดด้วยคลื่นกระแทก รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้
เหมาะสมกับบริบทไทย เช่น เครื่องช่วยพยุงยืนมาผสมผสานกับการ
ใช้สายพานเลื่อน เพื่อฟื้นฟูการทรงตัวและการยืนเดินให้ผู้สูงอายุ
เป็นต้น ส่วนการวินิจฉัยความบกพร่องและวินิจฉัยโรคนั้น วารสาร
ฉบับนี้นำเสนอเครื่องมือที่แพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูได้มีส่วนร่วมพัฒนา
ซึ่งในอนาคตบทบาทการสร้างสรรนวัตกรรมจะเด่นชัดขึ้น

อีกประเด็นหนึ่งที่หลายคนมองข้ามคือ ระบาดวิทยา บ่อยครั้ง
แพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูยังไม่รู้ว่าตนต้องเข้าไปมีส่วนร่วมบำบัดรักษา
และฟื้นฟูสภาพให้ผู้ป่วยผู้พิการกลุ่มใดบ้าง ดังนั้น การศึกษาข้อมูล
ทางระบาดวิทยาจึงมีความจำเป็นและเป็นพื้นฐานสำหรับการ
วางแผน, การจัดลำดับความสำคัญ, การจัดสรรงบประมาณ และ
การพัฒนาบุคลากร

ที่กล่าวมานี้ ปรากฏในวารสารฉบับนี้ ที่ชี้ให้เห็นถึงความหลาก
หลาย ขอบเขต และโอกาสพัฒนาองค์ความรู้ของแพทย์เวชศาสตร์
ฟื้นฟูในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดคือ การพัฒนาให้
ผู้ป่วยผู้พิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และกลับเป็นพลังของครอบครัว
ชุมชน และสังคม ได้อีกครั้ง

รศ.พญ.อภิชนา ไชยวาทะ

บรรณาธิการ